

บทความวิจัย

ประสบการณ์การนำหลักคำสอนทางพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังในชุมชนชนบท

ศิริวรรณ พิริยคุณธร* ขวัญตา บาลทิพย์* ชนิษฐา นาคะ*

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์การนำหลักคำสอนทางพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังในชุมชนชนบท ผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เจ็บป่วยเรื้อรังอย่างน้อย 1 โรค เป็นเวลา 1 ปีขึ้นไป สามารถสื่อสารได้ดี และมีประสบการณ์การนำหลักคำสอนทางพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต จำนวน 30 ราย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล เป็นระยะเวลา 6 เดือน ระหว่างเดือน กันยายน 2555-กุมภาพันธ์ 2556 และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีของ โคลไลซซี (Colaizzi)

ผลจากการศึกษา พบว่า เมื่อผู้ให้ข้อมูลนำหลักคำสอนทางพุทธศาสนาไปใช้ ทำให้สามารถยอมรับความเจ็บป่วยและมีแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล ซึ่งการนำหลักคำสอนทางพุทธศาสนามาใช้สามารถแบ่งออกได้ 2 ด้าน คือ 1) การนำหลักคำสอนมาใช้เพื่อการยอมรับความเจ็บป่วย ประกอบด้วย 2 ประเด็น คือ 1.1) ความเข้าใจในหลักสัจธรรมความไม่เที่ยงของชีวิต และ 1.2) ความเชื่อในเรื่องของกรรมและผลของการกระทำ 2) การนำหลักคำสอนมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเมื่ออยู่กับโรคเรื้อรัง ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ 2.1) การปล่อยวาง 2.2) การมีสติอยู่กับปัจจุบัน 2.3) การดำเนินชีวิตยึดทางสายกลาง 2.4) การไม่ทำผิดศีลและมีเมตตากรุณา และ 2.5) การทำบุญ โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เรียนรู้หลักคำสอนทางพุทธศาสนาจากพระ บิณฑามารดา การบวชตอนวัยเด็ก และครอบครัวพาไปวัด ฟังธรรมะและร่วมกิจกรรมทางศาสนา

ผลการศึกษาครั้งนี้ ให้แนวทางในการดูแลส่งเสริมผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรัง โดยการนำหลักคำสอนทางพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถยอมรับกับความเจ็บป่วยและมีแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขต่อไป

คำสำคัญ: หลักคำสอนทางพุทธศาสนา; ผู้สูงอายุ; โรคเรื้อรัง; ชุมชนชนบท

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Experiences of the Rural Elderly with Chronic Illnesses in Applying the Buddha's Teachings to their Life

Siriwan Piriyakoontorn* Quantar Balthip* Kanittha Naka*

Abstract

This phenomenological study aimed to study the experiences of the rural elderly with chronic illnesses in applying the Buddha's teachings to their life. The 30 informants were purposively selected according to the criteria: 60 years of age and over, having at least one chronic illness for at least one year, able to communicate well, and having experience in applying the Buddha's teaching for use. Data were collected using in-depth interviews, for 6 months during September 2012-February 2013. Data were analyzed by Colaizzi's method.

The finding revealed that when applying the Buddha's teachings, the informants could accept the existence of their illness and find a way to live in harmony. The Buddha's teachings used could be divided into 2 categories. 1) The teachings to make them able to accept their illness existence consisting of 2 subcategories : 1.1) the understanding of the impermanence of life and 1.2) the belief in the law of karma and 2) using the teachings as guidelines in living a life with chronic diseases including 5 subcategories: 2.1) learning to let go, 2.2) living in a moment, 2.3) living with equanimity, 2.4) following the 5 precepts and presenting loving-kindness, and 2.5) making merit. Most informants learned about the Buddha's teachings from monks, parents, the time when they entered into monkhoods at a young age, and families bringing them along to the temple to listen to the Buddha's teachings and participating in religious activities.

The findings shed light on ways to care for and encourage the elderly with chronic illnesses to apply the Buddha's teachings in living their life so that they can accept the illness existence and live happily.

Keywords: buddha's teaching; elderly; chronic disease; rural community

* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.